Euronestin parlamentaarisen edustajakokouksen päätöslauselma epävirallisen ja pimeän työn torjunnasta sekä työntekijöiden sosiaaliturvan parantamisesta Euroopan unionissa ja itäisen kumppanuuden maissa

(2018/C 343/04)

EURONESTIN PARLAMENTAARINEN EDUSTAJAKOKOUS, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin sekä Moldovan, Georgian ja Ukrainan välillä tehdyt assosiaatiosopimukset, Armenian kanssa tehdyn kokonaisvaltaisen ja tehostetun kumppanuussopimuksen ja erityisesti näiden sopimusten kauppaa ja kestävää kehitystä sekä työllisyyttä, sosiaalipolitiikkaa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevat luvut,

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) ja erityisesti sen johdanto-osan sekä 3 ja 6 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 ja 168 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,

— ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen,

— ottaa huomioon 3. toukokuuta 1996 voimaan tulleen Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja erityisesti sen I osan sekä II osan 3 artiklan,

— ottaa huomioon vuoden 1964 Euroopan sosiaaliturvakoodin ja vuoden 1990 uudistetun koodin,

— ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29. huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 ([1]) ja sosiaaliturvasta tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (ETS nro 78),

— ottaa huomioon marraskuussa 2017 annetun julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista ja 19. tammikuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista ([2]),

— ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukset ja suositukset nro 81, 102, 129, 155, 187, 197, 202 ja 204 sekä sen ihmisarvoista työtä koskevan ohjelman,

— ottaa huomioon Brysselissä 24. marraskuuta 2017 pidetyn itäisen kumppanuuden huippukokouksen yhteisen julkilausuman sekä vuodeksi 2020 asetetut 20 tulostavoitetta ja hyväksytyn tarkistetun kumppanuusrakenteen, joka on niiden liitteenä,

A. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 3 artiklan mukaan Euroopan unioni pyrkii Euroopan kestävään kehitykseen, tavoitteenaan täystyöllisyys ja sosiaalinen edistys sekä korkeatasoinen ympäristönsuojelu ja ympäristön laadun parantaminen; toteaa, että EU antoi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen vastauksena sosiaaliturvaan ja EU:n kansalaisten suojeluun liittyviin kasvaviin haasteisiin; toteaa, että EU:n sosiaalialan säännöstö perustuu erilaisiin kansallisiin, EU:n ja kansainvälisiin oikeudellisiin välineisiin, erityisesti ILOn ja Euroopan neuvoston yleissopimuksiin, joissa yleensä käsitellään työsopimuksiin, työoloihin tai hyvinvoinnin saatavuuteen olennaisesti liittyviä oikeuksia;

B. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa määrätään oikeuksista, joilla on erityistä merkitystä EU:ssa tai EU:hun liikkuvien työntekijöiden kannalta, ja että niitä ovat etenkin ihmisarvo (1 artikla), orjuuden ja pakkotyön kielto (5 artikla), ammatillinen vapaus ja oikeus tehdä työtä (15 artikla), syrjintäkielto (21 artikla), oikeus saada tietoja ja tulla kuulluksi (27 artikla), neuvotteluoikeus ja oikeus työtaistelutoimiin (28 artikla), oikeus työnvälityspalveluihin (29 artikla), suoja perusteettoman irtisanomisen yhteydessä (30 artikla), oikeudenmukaiset ja kohtuulliset työolot ja työehdot (31 artikla), lapsityövoiman käytön kielto ja nuorten suojelu työssä (32 artikla), sosiaaliturva ja toimeentuloturva (34 artikla), oikeus terveydenhuoltoon (35 artikla) sekä oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen (47 artikla);

C. ottaa huomioon, ettei EU:n jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten rajat ylittävälle yhteistyölle ole sitovaa mekanismia pimeään työhön liittyvien kysymysten käsittelyä varten; toteaa, että toukokuussa 2016 perustettiin pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi, jonka tavoitteena on vaihtaa asiaa koskevia parhaita käytäntöjä ja tietoja sekä edistää EU:n jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä;

([1]) EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1.
([2]) Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0010.

D. ottaa huomioon, että Euroopan komissio on esittänyt ehdotuksen uudeksi direktiiviksi avoimista ja ennakoitavista työoloista;

E. ottaa huomioon, että komissio on esittänyt ehdotuksen neuvoston suositukseksi sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta;

F. ottaa huomioon, että komissio on ilmoittanut Euroopan työviranomaisen perustamisesta työvoiman liikkuvuutta koskevien EU:n sääntöjen täytäntöönpanon varmistamiseksi; toteaa, että komissio on ilmoittanut myös suunnitelmista ottaa käyttöön eurooppalainen sosiaaliturvatunnus;

G. toteaa, että Euroopan naapuruuspolitiikalla, erityisesti pitkälle menevillä ja laaja-alaisilla vapaakauppa-alueilla Georgian, Moldovan ja Ukrainan kanssa sekä viisumivapailla matkustusjärjestelyillä, on kauaskantoisia vaikutuksia työmarkkinoihin ja työntekijöiden sosiaalisiin oloihin sekä EU:n jäsenvaltioissa että itäisen kumppanuuden maissa; ottaa huomioon, että rajat ylittävä liiketoiminta edellyttää kansallisten työvoiman valvontaelinten ja täytäntöönpanoelinten keskinäistä yhteistyötä voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanon varmistamiseksi;

H. ottaa huomioon, että työttömyys, korruptio, huono hallinto ja väkivaltaiset konfliktit EU:n naapurialueilla pakottavat ihmiset jättämään kotinsa ja etsimään työtä sieltä, mistä pystyvät, myös ulkomailta; toteaa, että pakolaisista ja maahanmuuttajista tulee muita todennäköisemmin vaille sosiaalista suojelua jäävää pimeää työvoimaa ja he työllistyvät usein ammattitaitoa edellyttämättömään työhön; toteaa, että pakolaiset ja maahanmuuttajat, erityisesti naiset, ovat kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia ryhmiä työmarkkinoilla ja koko yhteiskunnassa;

I. toteaa, että maailmanlaajuisella talous- ja rahoituskriisillä ja muutosprosesseilla on ollut EU:n jäsenvaltioissa ja itäisen kumppanuuden maissa laajoja sosiaalisia seurauksia, jotka ulottuvat nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyydestä kasvavaan eriarvoisuuteen ja köyhyyteen; toteaa, että tämä kehitys on usein ollut julkisen talouden säästötoimien sivutuote ja että sen johdosta EU:n jäsenvaltioiden ja naapurimaiden sosiaaliturvajärjestelmiin on tehty useita muutoksia, jotka ovat johtaneet vaatimusten lieventymiseen muun muassa terveydenhuollon ja eläkkeiden alalla; toteaa, että työlainsäädännön uudistukset ovat johtaneet sääntelyn purkamiseen ja vapautuksiin, mutta eivät ole vähentäneet epävirallista taloutta;

J. ottaa huomioon, että pimeään työhön liittyy usein rajat ylittävä ulottuvuus; ottaa huomioon, että pimeän työn luonne voi vaihdella maasta toiseen taloudellisen, hallinnollisen ja sosiaalisen tilanteen mukaan; toteaa, että pimeää työtä koskeva kansallinen lainsäädäntö ja kansallisella tasolla käytettävät määritelmät ovat erilaisia eri maissa; katsoo, että pimeän työn vastaiset toimenpiteet olisi sen vuoksi suunniteltava nämä erot huomioon ottaen;

K. ottaa huomioon, että mahdollisuus löytää pimeää työtä on keskeinen laitonta maahanmuuttoa edistävä vetotekijä; ottaa huomioon, että säännöstenvastaisesti maassa oleskeleville tai sääntelemättömässä asemassa oleville henkilöille, jotka jäävät yleensä sosiaaliturvajärjestelmän ulkopuolelle, tarjotaan usein pimeää työtä oloissa, jotka eivät ole sosiaalisesti hyväksyttäviä eivätkä terveys- ja turvallisuusmääräysten tai kansallisten työehtosopimusten mukaisia;

L. ottaa huomioon, että työmarkkinat ja yhteiskunnat kehittyvät niin EU:n jäsenvaltioissa kuin itäisen kumppanuuden maissa ja digitaalinen vallankumous, muuttuvat työaikamallit ja väestörakenteen kehitys aiheuttavat huomattavia haasteita, jolloin syntyy uusia haasteita ja mahdollisuuksia työmarkkinoilla;

M. toteaa, että vaikka vakavat työvoiman hyväksikäytön muodot on kriminalisoitu EU:n ja sen jäsenvaltioiden lainsäädännössä, hyväksikäyttöä suvaitaan joissain tapauksissa kotitaloustyössä, esimerkiksi siivous- ja lasten- tai vanhustenhoitotehtävissä;

Yleiset huomautukset

1. korostaa, että pimeän työn torjunta ja sosiaaliturvan takaamiseen tähtäävät toimenpiteet ovat vakava yhteinen haaste EU:n jäsenvaltioille ja itäisen kumppanuuden maille, minkä vuoksi niiden tulisi olla yhteisten ponnistelujen ja yhteistyön kohteena;

2. toteaa, että pimeä työ on monimutkainen ja vaativa haaste erityisesti vaikeassa sosioekonomisessa tilanteessa oleville maille, joille on tunnusomaista suuri työttömyys, laajalle levinnyt köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen, heikko liiketoimintaympäristö ja julkisen talouden liikkumavaran puuttuminen; korostaa kuitenkin, että pimeästä työstä aiheutuu yleisesti ottaen yhteiskunnille vakavia seurauksia, joita ovat muun muassa kansallisten verotulojen menetykset, sosiaalihuollon palvelujen rahoitus- ja jakoperustan heikkeneminen, epävarmat työolot ja työntekijöiden perusoikeuksien loukkaamiseen liittyvät järjestelmäriskit, kollektiivisen edustuksen puuttuminen ja epäreilu kilpailu yritysten välillä; painottaa sen vuoksi, että tarvitaan johdonmukaisia ja yhdennettyjä kansallisia strategioita ja kansainvälistä yhteistyötä helpottamaan siirtymistä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen;

3. pitää sen vuoksi valitettavana, ettei itäistä kumppanuutta koskevassa politiikassa ole tähän mennessä keskitytty kaikkiin niihin monimutkaisiin kysymyksiin, joita liittyy pimeään työhön, siirtymiseen epävirallisesta taloudesta ja työstä viralliseen talouteen ja työhön sekä työntekijöiden sosiaaliturvaan;

4. huomauttaa, että julkishallinto ja oikeuslaitos, joihin kansalaiset voivat luottaa, ehkäisevät pimeää työtä; korostaa sen vuoksi, että oikeusvaltioperiaatteella, hyvällä hallinnolla ja korruption kitkemisellä on ratkaiseva merkitys siirtymisessä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen;

5. on huolissaan nuorisotyöttömyyden tasosta ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten (NEET-nuorten) määrästä EU:ssa ja itäisen kumppanuuden maissa sekä nuorten harmaaseen talouteen osallistumisen laajuudesta; painottaa, että juuri nuoret vievät maan kulttuurista, taloudellista ja sosiaalista perintöä eteenpäin tulevaisuuteen ja että sen vuoksi nyt olisi asetettava etusijalle työpaikkojen luominen nuorille sekä toimenpiteet, jotka kannustavat pimeää työtä tekeviä siirtymään virallisen talouden pariin; huomauttaa, että EU:n seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen ja Euroopan naapuruusvälineen (ENI) seuraajan tulisi tarjota lisätukea nuorten työllistämiseen virallisessa taloudessa hyödyntämällä nuorisotyöllisyysaloitteen puitteissa kehitettyjä hyviä käytäntöjä;

6. kannustaa kehittämään järjestelmän itäisen kumppanuuden maissa hankitun pätevyyden tunnustamiseksi EU:ssa;

7. muistuttaa, että pimeän työn suhteen on tärkeää noudattaa nollatoleranssia julkisissa hankinnoissa ja kansainvälisten rahoituslaitosten (Maailmanpankki, Kansainvälinen rahoitusyhtiö, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki ja Euroopan investointipankki) lainanannossa, alihankinta ja toimitusketjut mukaan luettuina;

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

8. kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita lisäämään yleistä tietoisuutta pikaisen toiminnan tarpeellisuudesta ja tehostamaan pimeän työn vastaisia toimiaan muun muassa järjestämällä julkisia tiedotuskampanjoita yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa; kehottaa komissiota tukemaan EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita niin, että varmistetaan tehokas tiedotus pimeän työn seurauksista työntekijöille, yrityksille ja yhteiskunnalle sekä työntekijöiden oikeuksista, jotka perustuvat ILOn yleissopimuksissa vahvistettuihin kansainvälisiin työnormeihin, mukaan lukien valitus- ja muutoksenhakumenettelyistä; korostaa tarvetta lisätä suuren yleisön tietoisuutta siitä, että pimeän työn tekijät voivat olla vakavan hyväksikäytön kohteena, sekä edistää nollatoleranssiin perustuvaa suhtautumista tällaisten työntekijöiden hyväksikäyttöön, mukaan lukien hyväksikäyttöön yksityisissä kotitalouksissa;

9. kannustaa EU:ta ja itäisen kumppanuuden maita, jotka eivät vielä ole ratifioineet muun muassa seuraavia asiaankuuluvia ILOn yleissopimuksia ja suosituksia, ratifioimaan ne ja edistämään niiden soveltamista käytännössä: yleissopimukset nro 94 (työlausekkeet välikirjoissa, joissa julkinen viranomainen on sopimuspuolena), nro 102 (sosiaaliturvan vähimmäistaso), nro 144 (kolmikantaneuvottelut), nro 155 (työturvallisuus ja -terveys) ja siihen liittyvä vuoden 2002 pöytäkirja, nro 167 (turvallisuus ja terveys rakentamisessa), nro 177 (kotityö), nro 184 (maatalousalan työturvallisuus ja -terveys), nro 187 (työturvallisuuden ja -terveyden edistäminen) ja nro 189 (kotitaloustyöntekijät) sekä suositukset nro 202 (sosiaalisen suojelun vähimmäistasot), nro 204 (siirtyminen epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen) ja nro 205 (työllisyys ja ihmisarvoinen työ rauhaa ja kestävyyttä varten);

10. katsoo, että täytäntöönpanoa tulisi painottaa paljon nykyistä enemmän niiden määräysten osalta, jotka liittyvät EU:n ja itäisen kumppanuuden maiden kahdenvälisten sopimusten kauppaa ja kestävää kehitystä sekä työllisyyttä, sosiaalipolitiikkaa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskeviin lukuihin; kehottaa komissiota antamaan laaja-alaista tietoa Moldovan, Georgian ja Ukrainan kanssa tehtyjen assosiaatiosopimusten / pitkälle menevien ja laaja-alaisten vapaakauppasopimusten asiaankuuluvien määräysten täytäntöönpanosta vuotuisten täytäntöönpanokertomusten yhteydessä sekä EU:n ja Armenian välisen kokonaisvaltaisen ja tehostetun kumppanuussopimuksen asiaankuuluvien määräysten täytäntöönpanon edistymisestä sopimuksen ratifioinnin jälkeen;

11. vaatii perustamaan itäisen kumppanuuden monenvälisen rakenteen puitteissa institutionaalisen yhteistyömekanismin pimeän työn torjumiseksi; suosittaa, että työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston alaisuuteen perustetaan monenvälinen (ala)foorumi, joka voi antaa itäisen kumppanuuden elimille, myös foorumille 2, tietoa kaupan ja taloudellisen yhteistyön sosiaalisista ja työvoimaan liittyvistä näkökohdista;

12. katsoo, että ottaen mallia pimeän työn vastaisesta eurooppalaisesta foorumista voitaisiin perustaa mekanismi, joka pohjautuu parhaiden käytäntöjen vaihtamiseen ja tiedonkeruun parantamiseen; huomauttaa, että tällaisen mekanismin tulisi luoda puitteet epävirallisen ja pimeään työhön ja huonoihin työoloihin liittyvien tekijöiden, piirteiden, syiden ja olosuhteiden arvioinnille kansallisissa ja rajat ylittävissä yhteyksissä sekä parhaiden käytäntöjen vaihtamiselle siitä, miten voidaan parantaa työntekijöiden sosiaaliturvaa ja edistää ihmisarvoista työtä ja jokaisen ihmisen sosiaalista suojelua;

13. kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita tekemään kahdenvälisiä sopimuksia rajat ylittävään pimeään työhön liittyvästä tiedonvaihdosta ja hallinnollisesta yhteistyöstä; painottaa tarvetta kehittää käytännön välineitä rajat ylittävän pimeän työn järjestäytyneiden muotojen ja verkostojen torjumiseksi;

14. pitää myönteisenä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin hyväksymistä; kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita keskustelemaan seuraavassa korkean tason kokouksessaan itäistä kumppanuutta koskevan politiikan mukauttamisesta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin pohjalta sekä luomaan yhteisen kehyksen sosiaalisten perusoikeuksien täytäntöönpanotilanteen analysoinnille käyttäen viitteenä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 20:tä periaatetta ja sosiaali-indikaattoreiden tulostaulua ja asettamaan pitkän aikavälin tavoitteeksi 20 periaatteen noudattamisen itäisen kumppanuuden maissa;

15. katsoo, että perustettu pimeän työn vastainen eurooppalainen foorumi, joka kokoaa yhteen asiantuntijoita sekä EU:sta että itäisen kumppanuuden maista, voi johtaa yhteistyön lisääntymiseen; kehottaa EU:ta pohtimaan mekanismia, jonka avulla EU:n ulkopuoliset maat voisivat osallistua pimeän työn vastaisen eurooppalaisen foorumin toimintaan ja hyötyä siitä;

16. vaatii avaamaan työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä edistävät ohjelmat itäisen kumppanuuden maille;

17. korostaa, että työsuojelutarkastuksilla on tärkeä osa pyrittäessä suojelemaan työntekijöiden oikeuksia, varmistamaan työterveys ja -turvallisuus, torjumaan vaarallisia työympäristöjä, ehkäisemään työsuhdeturvaa koskevien sääntöjen rikkomista ja edistämään oikeudenmukaista ja sosiaalisesti kestävää talouskasvua, sillä tarkastukset auttavat varmistamaan, että palkat ja sosiaaliturvamaksut tulevat todella maksetuiksi, mikä lisää verotuloja ja sosiaaliturvajärjestelmien tuloja ja takaa työntekijöiden kuulumisen sairaus-, työtapaturma- ja eläkevakuutusten piiriin; pitää valitettavana, että työsuojelutarkastuksista vastaavien viranomaisten asema on heikentynyt tai ne on jopa lakkautettu julkisen talouden säästötoimien ja muutosprosessien seurauksena; kehottaa erityisesti itäisen kumppanuuden maita kääntämään tämän kehityskulun ja järjestämään kansallisille työsuojelutarkastuksista vastaaville viranomaisille riittävän rahoituksen, henkilöstön ja koulutuksen; kehottaa komissiota tukemaan rajat ylittävää koulutusta ja muunlaista yhteistyötä kansallisten työsuojelutarkastuksista vastaavien viranomaisten keskuudessa;

18. panee merkille, että työmarkkinaosapuolilla on monissa EU:n jäsenvaltioissa tärkeä osa pimeän työn torjunnassa; korostaa, että itäisen kumppanuuden maissa on tarpeen tehostaa sosiaalista vuoropuhelua ja työmarkkinaosapuolten kuulemista, jotta ne saadaan mukaan työolojen, työnormien ja sosiaalisen suojelun parantamiseen tähtäävään työhön;

19. kehottaa EU:n jäsenvaltioiden kansallisia viranomaisia edistämään pimeän työn vastaisten kansallisten yhteenliittymien perustamista aloilla, joilla pimeää työtä esiintyy eniten, kuten rakennus-, kuljetus-, matkailu- ja maatalousalalla;

20. painottaa, että ammattiliitoilla on tärkeä osa pimeän työn torjunnassa ja pimeän työvoiman suojelussa, sillä ne ovat yleensä ensimmäinen taho, joka saa tietää ongelma-, petos-, väärinkäyttö- tai laittomista tilanteista; panee huolestuneena merkille itäisen kumppanuuden maissa toimivien ammattiliittojen kohtaamat vaikeudet, jotka ulottuvat yhdistymis- ja kokoontumisvapauden rajoittamisesta sosiaalisen vuoropuhelun estämiseen; kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita järjestämään ammattiliitoille tarvittavat toimintaedellytykset ja kehottaa komissiota jatkamaan niiden tukemista;

21. kannustaa EU:ssa ja itäisen kumppanuuden maissa toimivia liike-elämän edustajia osallistumaan pimeän työn torjuntaan, myös toimitusketjuissa, yrityksensä yhteiskuntavastuun mukaisesti; muistuttaa niille, että pimeä työ synnyttää epäreilua kilpailua markkinoilla;

22. suhtautuu myönteisesti sosiaali- ja työvoimapolitiikkaa sekä sosiaalista vuoropuhelua käsittelevän työryhmä 5:n perustamiseen itäisen kumppanuuden kansalaisyhteiskuntafoorumin puitteissa; ehdottaa, että tämä työryhmä osallistuisi pimeän työn torjunnasta käytävään keskusteluun kansalaisyhteiskunnan roolia koskevalla omalla panoksellaan;

23. vaatii EU:ta kohdentamaan osan itäisen kumppanuuden maille annettavasta avusta, joka perustuu vuoden 2020 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyksen rahoitusvälineisiin, näiden monimutkaisten kysymysten ratkaisemiseen, mukaan lukien työsuojelutarkastusjärjestelmien institutionaalisen kehityksen tukemiseen, sosiaalisen vuoropuhelun ja työmarkkinaosapuolten valmiuksien vahvistamiseen, myös alakohtaisella tasolla, sekä kansalaisvuoropuheluun ja kansalaisjärjestöjen yleiseen työhön;

Pitkän aikavälin toimenpiteet

24. korostaa, että siirtymisen epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen tulisi olla osa laajempaa pitkän aikavälin strategiaa, jonka tavoitteena on lisätä työpaikkojen luomista jäsennetysti, parantaa työpaikkojen laatua ja työllistämistuen saatavuutta, estää työvoiman segmentoitumista, torjua korruptiota, turvata verotulot ja sosiaaliturvamaksut, kehittää tai laajentaa kattavaa sosiaalivakuutusturvaa ja varmistaa yleisten sosiaalisen suojelun vähimmäistasojen toteutuminen ILOn suosituksen nro 202 mukaisesti;

25. korostaa kokemuksen osoittavan, että antamalla viranomaisille valta valvoa voimassa olevan lainsäädännön noudattamista sekä tarjoamalla kannustimia, esimerkiksi tuloverohelpotuksia ja tukijärjestelmiä, joiden tavoitteena on työpaikkojen laillistaminen, voidaan menestyksekkäästi edistää siirtymistä pimeästä työstä viralliseen työhön; kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita laatimaan pitkän aikavälin etenemissuunnitelman, joka sisältää todennettavissa olevat vertailuarvot;

26. kannustaa itäisen kumppanuuden maita kehittämään kansallisia valmiuksia pimeän työn ehkäisemiseksi ja torjumiseksi ja varmistamaan sidosryhmien, muun muassa työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen, laajan osallistumisen;

27. korostaa, että pimeän työn vetovoimaa voidaan vähentää tehokkaasti kehittämällä verojärjestelmiä ja julkisia sosiaalisen suojelun järjestelmiä, jotka ovat avoimia, houkuttelevia ja helposti käytettävissä; kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita kehittämään kansallisia strategioita, joiden tavoitteena on saada aikaan sosiaalisen suojelun vähimmäistasoja koskevan ILOn suosituksen nro 202 ja sosiaaliturvaa koskevan yleissopimuksen nro 102 mukaiset kattavat sosiaaliturvajärjestelmät niin, että turva kattaisi myös sen ulkopuolella nykyään olevat epävirallisessa taloudessa työskentelevät henkilöt ja pimeän työn ongelmiin puututtaisiin asianmukaisesti;

28. kannustaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita tekemään kahdenvälisiä sopimuksia erityisesti tapauksissa, joissa maastamuutto- ja maahanmuuttovirrat johtavat viime kädessä pimeän työn syntymiseen kyseisissä maissa;

29. kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja itäisen kumppanuuden maita luomaan yhteisen kehyksen sosiaaliturvan koordinoimiseksi, jotta taataan liikkuvien työntekijöiden oikeus sosiaaliturvaan;

30. kehottaa yhteispuheenjohtajia välittämään tämän päätöslauselman Euroopan parlamentin puhemiehelle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle sekä EU:n jäsenvaltioiden ja itäisen kumppanuuden maiden hallituksille ja parlamenteille.